

✓ GLEDALIŠKI LIST
DRAME SNG

1962-63

5_a

KOMORNI ODER

Premiera v Viteški dvorani — Križanke

Edward Albee

AMERIŠKI SEN

Prevedel JANKO MODER

Režiser: ŽARKO PETAN k. g.

Scenograf: ing. arch. SVETA JOVANOVIĆ

Kostumograf: ANJA DOLENČEVA k. g.

Lektor: prof. MIRKO MAHNIČ

O s e b e :

Mama	DUŠA POČKAJEVA
Ata	JANEZ ALBREHT
Stara mama	VIDA JUVANOVA
Barkerjeva	SLAVKA GLAVINOVA
Mlad fant	BORIS KRALJ

Sceno izdelale Gledališke delavnice SNG pod vodstvom ravnatelja
ing. arch. ERNESTA FRANZA

Kostume izdelale Gledališke krojačnice pod vodstvom Staneta Taneka
in Eli Rističeve

Inspicent: Vinko Podgoršek Sepetalka: Hilda Benedičičeva

Masker in lasuljar: Ante Cencić Frizerka: Andreja Kambičeva

Odrski mojster: Metod Kambič

Razsvetljava: Lojze Vene in Silvo Duh

MNENJA O »AMERIŠKEM SNU«

Kaj je pravzaprav vsebina »Ameriškega sna« (ki je vendar komedija), da tako razburja varuhe javne morale? Igra je preizkusni kamen ameriškega gledališča, napad na zlagane vrednote, ki v naši družbi spodrivajo resnične, obsodba oportunitizma, okrutnosti, pomehkuženosti in praznine; upor zoper zaslepljenost, da je v naši propadajoči domovini vse čudovito dobro.

Je igra res žaljiva? Vsaj upam, da je; hotel sem napadati — pa tudi zabavati in kratkočasiti. Je res nihilistična, nemoralna, defetistična? No, na to moram odgovoriti, da je »Ameriški sen« podoba našega časa — kakor ga vidim jaz seveda. Vsako pošteno delo je osebno in zaseben krik, odmev individualnega užitka ali trpljenja; vendar upam, da je »Ameriški sen« še malo več. Upam, da sega čez osebno in zasebno in da ima nekaj skupnega s tesnobo nas vseh.

(E. Albee)

* * *

Če vas privlači čisto ustvarjalni talent, vam priporočam »Ameriški sen«. ... Poln je neukročene domišljije, divjega humorja, bleščečih sardonično-satiričnih namigovanj, vseskozi pa čutimo v njem nenaavadno prizadetost in žalost. Skratka, meni se je zdela igra zelo privlačna. ... G. Albee je izredno svež in nadarjen pisatelj.

(Richard Watts, Jr., New York Post)

* * *

O pisateljskem talentu Edwarda Albeea nihče več ne dvomi. Kot dramatik se je uveljavil z »Zgodbo o živalskem vrtu«, »Ameriški sen« pa je njegov sloves samo še utrdil. ... G. Albee piše s tako otroško in hkrati sardonično svežino, da vas kratkomalo razoroži.

(Howard Taubman, The New York Times)

* * *

Edward Albee deli svoje pisateljske kolege v tri kategorije: uspešne komercialne dramatike, samoučiujoče avantgardiste, ki sodijo, da je polom pri publiku umetniški uspeh; in može, ki pišejo tako kot je treba.

Albee sam spada v tretjo kategorijo. Da je to res, je dokazal s svojima enodejankama »Ameriški sen« in »Zgodba iz živalskega vrta«, ki so jo uprizorili že na osmih evropskih odrih, v New Yorku pa jo zdržema igrajo že več kot eno leto.

(Time)

* * *

»Ameriški sen« presega ameriške razmere. Mehanizacija človeštva in njene posledice, nevarnost, da se bo človek izenačil s predmeti, še več, da bo postal njihov suženj, da bo izmaličil ves svoj čustveni svet itn., je najbrž vsesplošna. Albee nam to nevarnost kaže v najbolj grozljivih groteskni barvah.

Najvažnejši je problem uprizoritve. Večina sodobnih dramatikov, tudi Frisch in Dürrenmatt, zahteva poseben način uprizorjanja. Realistično igranje tu ni mogoče. Vsak stavek skriva v sebi še neki podton, vsaka situacija neki simbolni pomen. Podton je važnejši od običajne realne zgodbe.

(Žarko Petan, režiser naše uprizoritve)

Gledališki list Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. — Lastnik in izdajatelj Slovensko narodno gledališče Ljubljana. — Urednik Mirko Zupančič. — Osnutek za naslovno stran: Vladimir Rijavec. — Izhaja za vsako premiero. Naslov uredništva: Ljubljana, Drama SNG, poštni predal 27. — Naslov uprave: Ljubljana, Cankarjeva cesta 11. — Tiska tiskarna časopisnega podjetja »Delo«. Ljubljana. — Številka 5a, letni XLII., sezona 1962-63.